

FLOAREA DE FOC

28 MARTIE 1936
ANUL III — Nr. 10
Redacția: Calea Victoriei No. 31
București. — Tel. 434.60
Manuscrisele nepublicate se distrug

APARE IN FIECARE SĂPTĂMÂNĂ

Ad-ția: Calea Victoriei No. 31. Tel. 434.69

S U M A R

Ursitoarele neamului românesc de Petru Manoliu
Structura spirituală a tineretului
de Al. C. Constantinescu
Rânduri pentru Franța de Al. Mironescu
Formula estetică a lui Ibrăileanu
de Vasile Damaschin

Cronici:
literare, muzicale, plastice, bibliografice, mărunte
de Cicerone Theodorescu, I. D. Șhera
H. Daniel, Vasile Damaschin, Zaharia
Stancu și Al. C. Constantinescu.

URSITOARELE NEAMULUI ROMÂNESC

— INDOIELI ȘI PORUNCI —

«Dați-mi pe acela care să sintetizeze
mizeriile acestei generații, și el va că-
dea ca o bombă în mijlocul pusteții
noastre inteligente».

Mihail Eminescu

A

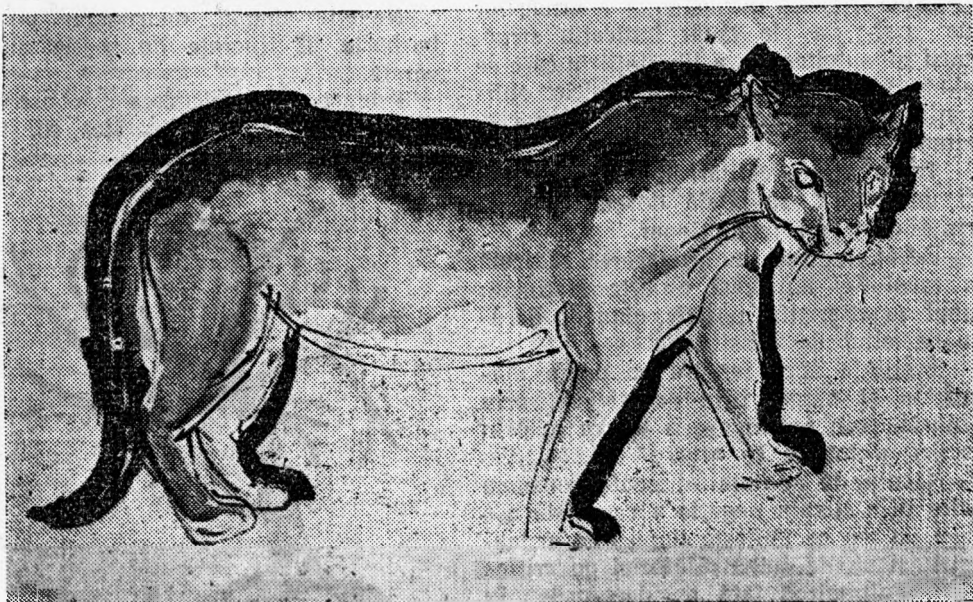
România este situată în mod real și deci după datele științei «nu în sud-estul Europei, ci la marginea de răsărit a ei este așezat pământul românesc; el face trecerea spre pământul și lumea asiatică». (C. C. Giurescu: «Istoria Românilor, vol. I, pag. 3). Așa dar, geograficește, se numește Europă unitatea pământului care, mărginit la sud de Mediterana și la apus de oceanul Atlantic, a format, odinioară imperiul roman. Căci, observați un lucru și a-nume acela că, Europa a fost prevăzută de spiritul civic roman, deoarece colonizarea făcută de Roma s'a oprit la Nistru. Poate, în destinul acestui continent, imperiul roman nu este decât o Europă înaintea Europei, a că, de fapt, Europa de acum nu are alt rol decât acela de a desăvârși planul de viață formulat de civitatea romană. Fapt principal pentru noi cei de azi și de o capitală importanță, fiindcă în felul acesta ne putem găsi o călăuză. Și ajunși aici, nu mă tem să afirm că Roma a trebuit să cadă în clipa în care, și juridic și teritorialicește, ea a fixat granițele și structura viitorului său care, realizat, avea să se numească Europa Inchipuși-vă harta Europei și urmăriți expansiunea romană. De la Roma, o linie a mers către Lutetia de odinioară și Parisul de acum. Galia cucerită, dădu Romei libertatea să ajungă până în Tyras, și astfel Europa este creată: un triumphi cu vârful la Roma și cu baza formată din linia care unește Dacia cu Galia. Precum vedeți, partea nordică a continentului, partea ocupată azi de germani, este o altă Europă.

B

Noi, românii, suntem așa dar cel deal treilea unghi al triumphiului Europei fundate de Roma. Cu alte cuvinte, normal și deci pe linia tradiției noastre, noi suntem obligați să tindem către Europa, către occident, nu către orient. Numai că istoria nu este nici geometrie și nici aritmetică. Străbunii noștri sunt Tracii, deoarece o ramură a acestora sunt Dacii sau Geții cari, par a fi fost o elită a Tracilor, dat fiind faptul că Dacii au avut «o civilizație, o cultură și o istorie politică pe care n'a egalat-o nici o altă ramură» tracică. (Giurescu. op. citat pag. 29). Ce s'a întâmplat însă, din clipa în care Dacii au fost supuși de

Romani? «Un lucru, spune domnul Giurescu, credem noi, este sigur: Dacii alcătuiesc baza etnică a poporului nostru. Dacă experiențele serologice, de determinare a sângelui, ar putea da rezultate precise, suntem îndreptățiți să credem că ele ar arăta o proporție însemnată de sânge dac, superioară celui roman și slav. Această credință o întemeiem pe următoarea argumentare: grosul populației din Dacia Traiană l-au format Dacii. Cu toate pierderile suferite în cele două războaie, cu tot numărul însemnat al coloniștilor de limbă latină, ei au păstrat totuși preponderanța. Fiindcă Dacii erau locuitorii satelor și ori cât de numeroase au fost orașele din noua provincie, totuși satele le întreceau cu mult». (op. citat pag. 96). — Așa dar, în concluzie putem spune că sângele (!) nostru este dac sau, mai precis în neprecizie, viața noastră din adânc este dacă. Dar dacă suntem daci, ce ne-a rămas de la ei? — Limba? — Nu! — «In ce privește limba, spune domnul Giurescu, nu știm cât datorăm Dacilor». (op. citat pag. 96). Oficial, filologii se ceartă pentru patru cuvinte dace cari mai sunt în limba noastră: barză, mazăre, mânăz, piezure. — Astfel, rezultatul la care ajungem este următorul: între sângele neamului românesc și între graiul acestuia, există un divorț. Viața noastră e dacă iar limba noastră e latină. Inșă, un grai fără seva vieții e gol iar o viață fără grai e mută.

Mac Constantinescu

Pantera

Ce sens trebuie să dăm coloniștilor aduși de Roma în Dacia? — Întrebarea aceasta nu știu dacă a mai fost pusă și, dacă a fost formulată, nu știu ce răspuns i s'a dat. Mă tem însă că rezultatul la care ajungem, încercând s'o deslegăm, ne duce la un adevăr care lămurește psihologia actuală a poporului român. — S'a spus cu bună dreptate că românii trăiesc ca și cum n'ar fi la dânsii acasă, ca și cum ar fi oaspeți, ca și cum ar fi mereu gata să plece, adică să se întoarcă în țara lor. S'a uitat însă, să se remarce că, nu toți românii trăiesc în felul acesta. De pildă, ardelenii trăiesc pătrunși de convingerea că sunt în țara lor. Lucrul se schimbă dacă vorbim de vechiul regat. Și aici vine să se furișeze teama de care aminteam mai sus. Și teama aceasta stă în faptul următor: mi se pare că în psihologia regăteanului mai dăinuiește încă nostalgia colonistului roman de odinioară care tânjea după țara de unde a fost luat cu ordin militar, pentru a fi adus în niște locuri de la marginea imperiului, ceiace era sinonim cu marginea lumii. Și nu mă tem să afirm: toată tragedia regăteanului stă în faptul că, în sufletul său se luptă colonistul roman cu dacul băstinaș.

D

Se spune mereu ca o laudă, că în ultima vreme, adică de la 1859 și până azi, neamul românesc a înfăptuit revoluții fără vărsare de sânge, ceiace în graiul lui Trahanache înseamnă «evoluție care va să zică progres». Și ni se dau drept exemple de asemenea revoluții, desrobirea țăranilor, cele patru împroprietări, votul universal, cele două conversiuni, etc., etc., iar din toate aceste revoluții albe, încercăm să se scoată în evidență înțelepciunea poporului românesc. Ne ghiobia acelora cari vor să dovedească înțelepciunea românului, cu astfel de fapte este de origine pașoptistă și ca atare o așteptăm să moară. Adevărul este că, tocmai aceste revoluții înfăptuite fără sânge ne arată cât suntem de exteriori propriei noastre vieți, cât suntem de artificiali. Din realizarea acestor revoluții pașnice se poate deduce cel mult că suntem niște papagali și că viața noastră, adevărata viață românească este mutilată de tot felul de formule împrumutate. Revoluțiile acestea anemice sunt rezultatul vieții noastre de imitație, nu

elemente doveditoare ale înțelepciunii românești. Revoluțiile acestea mai sunt și dovada îndobitocirii românești și mai sunt și actele de acuzare pe cari istoria le va ceti cândva pentru a condamna câteva generații de intelectuali români cari au confundat lașitatea lor cu adevărata înțelepciune românească. Revoluțiile acestea, tocmai fiindcă sunt fără sânge, nu au nici o valoare. Ele nu reprezintă viața dinlăuntru în afară a neamului românesc. Revoluțiile acestea au fost aduse de niște oameni, din snobism sau inconștiență și, în cel mai bun caz, dintr'un patriotism retoric și incult. Dece dar ne-am mira că votul universal și împroprietărirea n'a dat decât un singur rezultat iar acest rezultat este că satele au fost infectate de boli venerice? Lăudați revoluțiile fără sânge? Și faceți aceasta în numele înțelepciunii românești? Atunci, ca să vedeți cât sunteți de proști, vă voi spune că revoluțiile acestea fără sânge distrug satul și deci și înțelepciunea românească. Inșă cu proștii nu poți s'o termini niciodată. Să-i lășăm deci, cu prietenii lor. — Adevărul este că marea crimă făcută la adresa neamului românesc, este ciclul revoluțiilor fără sânge, înfăptuite de spiritul nostru de imitatori, de acest spirit în care trăiește colonistul roman.

E

Suntem al treilea unghi al triumphiului Europei fundată de Roma: avem în noi sânge dac fără grai și vorbim un grai cu foarte puțin sânge; trăim tragedia luptei dintre băstinaș și colonist; istoria ne-a făcut papagali; suntem lași, lichele, oportuniști și politicieni. Unitatea națională s'a făcut, dar suntem dezbrinați. Nu ne interesează nimic iar între două gambe de midinetă și conștiința civică, renunțăm la conștiința pentru un ceas de dragoste tarifată. Suntem mizerabili! Suntem canalii! Iubim exotismul și totul în țara noastră e frumos și bun numai dacă a fost stampilat ca atare în străinătate. Ne sbatem într'o politică de slugi și nu înțelegem că ultimii stăpâni români au murit acum 1875 ani. Incotro să ne îndreptăm? — Incotro? — Nici către occident și nici către orient, ci către noi înșine. Dar unde este astăzi românul care să ne oblige să ne cunoaștem noi pe noi înșine ca români?

F, G, H. . . . X, Y, Z

Care este porunca orei de acum? Sângele nostru poate ar ști să ne dea un sfat însă nu are grai; graiul nostru ne spune ceva, însă nu are sânge. Atunci? — Mihail Eminescu cerea: «Dați-mi pe acela care să sintetizeze mizeriile acestei generații, și el va cădea ca o bombă în mijlocul pusteții noastre inteligente». — Cererea aceasta este bună și azi. Dar cât va mai fi necesară? Cât vom mai trăi în speranța venirii omului providențial? Sau poate Românii așteaptă o nouă venire a Mesiei? Și o așteaptă din trândăvie și spirit de imitație? Ei bine, atunci Românii să afle că Mesia nu mai vine pentru un singur popor, ci pentru întreaga omenire. Și acum, la sfârșit, să-mi spun și gândul tăcut:

— Neamul românesc nu va deveni matur decât în clipa în care va înțelege că unica salvare vine de la propria lui însingurare.

Petru Manoliu

RÂNDURI PENTRU FRANȚA

AL. MIRONESCU

Franța însemnează, mai ales în zilele noastre, pentru conștiința turburată a omului civilizat singurul punct de reazem, precum a fost totdeauna cheazăia că nimic grotesc nu se poate întâmpla înăuntrul civilizației.

Franța se va înscrie în istorie ca o nouă și miraculoasă Heladă. Echilibrul, măsura, sensul proporțiilor sunt deopotrivă atributele pământului și ale poporului francez.

Un just raport se află între șesuri și munți, între uscat și ape. Munții se ridică cu un aer de familiaritate, iar mările cari o scaldă pe trei părți nu au nimic înfricoșător. Furtunile sunt rare. Soarele strălucește cu moderație dăruind pământului francez un climat egal, lipsit de aspre extreme.

Peisagiul este cald, primitiv, încadrat de arbori subțiri cu siluete delicate. Poate nicăeri nu s'a produs un acord mai perfect între oameni și pământul lor, o mai emoționantă înfrățire ca în cuprinsul Franței.

Dacă pretutindeni s'au încetățenit acele monstruoase arhitecturi a șgărie-norilor, ele au fost respinse de spiritul plin de măsură al francezului. Iar atunci când au consimțit totuși să construiască un turn de trei sute de metri, au distilat mai multe mii de tone de material greu, până la imaginea aerisită a turnului Eiffel, care se înalță svelt ca o țesătură uriașă de dantelă minunată.

Orașele sunt străbătute de artere largi, semănate de grădini, pline de pieți publice, vaste tăeri în spațiu.

Sentimentul de sufocare nu se trăește nicăeri pe pământul acesta. Travalul omenesc se integrează naturii fără a o deforma, fără a crea în sânul său incompatibilități.

Națiunea franceză este așa de legată de pământul pe care s'a dezvoltat încât în nici un moment al istoriei sale nu o găsim dornică să-și depășească fruntariile. Intre ideea de invazie și poporul francez este un divorț absolut.

Intre granițele Franței a crescut astfel unul din cele mai unitare popoare ale lumii, care a lucrat în mod permanent la elaborarea acelor largi și cuprinzătoare sinteze spirituale în care să se reflecte unitatea sa profundă și indisolubilă.

Istoria sa nu înregistrează cuceriri, ci acele frământări cari sunt un permanent efort de încheșare și de cunoaștere de sine. Mai mult, Frământările de aiurea cu înfățișări haotice sau de un tragic inutil, au fost reluate de poporul francez, alambicate, reduse la linia lor simplă și esențială apoi redacte omenirii sub forma lor fertilă.

Aici găsim și motivul pentru care Franța a fost totdeauna un centru de radieră al reformelor cu putere de circulație universală.

Franța rămâne leagănul ideilor generale.

Sub aspectul unui neastâmpăr și al unei indiscipline, cu totul de suprafață, poporul francez și-a descoperit adâncă sa unitate de câte ori împrejurările grave au reclamat-o.

Indisciplinarea francezului se explică prin spiritul său individualist și prin acea înaltă concepție despre drepturile omului, care îl caracterizează. Este unicul popor care a ieșit în stradă să rezolve nedreptatea comisă unui singur cetățean. Francezul se opune în mod instinctiv tipului de cetățean standardizat. De aici incapacitatea sa totală de a aprecia uniforma și parada, considerate drept un atentat la libertatea omului, pe care nu-l poate concepe numai ca o simplă expresie numerică.

Deaceia Franța este un stat emina-

mente civil, adică de domni, iar republica, singura formă compatibilă cu structura spiritului francez.

Chiar regele era un «monsieur», precum era și cel dintâi «gentilhomme».

El nu trecea trupele în revistă și nici nu le considera ca pe bunul cel mai de preț.

Cultiva însă bunele maniere, literatura și artele frumoase. O vorbă de duh era aproape o victorie, iar o operă de artă un semn de glorie.

Aceasta au numit-o unii îmbătrânire, iar alții au văzut aici un simț al valorilor eterne.

Poate deaceia n'a putut crește, pe pământul Franței, legenda, mitul generator de haos sau de neliniște tragică.

Acele forme ale spiritului cari trăesc numai prin puterea cuvintelor și dispar de îndată ce rațiunea se apleacă asupra lor.

Vom înțelege atunci orgoliul subtil al francezului când spune:

«Peut-être la France est-elle le seul pays où le ridicule ait joué un rôle historique».

STRUCTURA SPIRITUALĂ A TINERETULUI

AL. G. CONSTANTINESCU

Prin structura lui sufletească și prin situația lui socială, tânărul e un înoinitor dacă nu chiar un revoluționar.

Sufletește, are două calități: se poate depăși, e altruist, simte în el o primară și puternică solidarizare cu mulțimea, cu omenirea. N'are egoismul acela calculat al omului format ci poate oricând ieși din el și să se avânte cu entuziasm spre scopuri generale, impersonale, în care el nu are niciun profit sau interes precis.

Apoi, prin capacitatea de entuziasm și de depășire e deschis mai ales ideii și faptei novatoare.

Nu se va abandona niciodată pentru un lucru curent, banal ci pentru extraordinar, pentru noutate și deosebit sau pentru ce va îmbrăca aparența noutății și mintal are o aviditate de cunoaștere, o curiozitate și o pasiune a lucrului neștiut și revelator.

Prin situația socială sau — mai precis — prin lipsa unei situații sociale nu e legat de nimic, toată mobilitatea sufletului și a spiritului poate lucra în libertate. Omul cu o anumită situație, cu obligații și necesități nu poate — chiar dacă ar avea suflet juvenil — să-și ia libertatea de fapte și de gândire pe care și-o poate permite tânărul în boemia vârstei, în nepăsarea aceia superbă față de consecințe. Ștregăria, ușoara imperțință, sfidarea inconștientă a urmărilor ne pot da la tânăr indicația structurii lui sufletești și a libertății în care se simte tocmai pentru că n'are nicio obligație, nici o nevoie legată de o precisă situație socială.

Toate aceste calități îl fac să poată fi un înoinitor, să poată deveni cu ușurință chiar un revoluționar. Decât, înoinerea sau prefacerea radicală a revoluției au două aspecte distincte: unul negativ, altul pozitiv, unul de dărâmare, altul de construcție.

Tendința spre înoinere se poate manifesta și numai prin negativism, prin injurie, prin respingere a tot ce e, prin critică a tot ce se află.

Nevoia de noutate se poate consuma ades prin simpla negație a ce există așa cum un om ce tânjește după alte meleaguri își umple setea călătoriei cu critica și nemulțumirea față de decorurile în care se află.

Poporanismul, ca ideologie și formulă literară, a însemnat un capitol de istorie, care e de mult închis. «Viața Românească», organul acestui curent pus la cale și alimentat de ideile inițiatorilor G. Ibrăileanu, Ion Cantacuzino și Constantin Stere, și-a încetat apariția odată cu încărcarea averei sale spirituale în geamandanele care trebuiau să o evacueze în București. Ceiace poartă astăzi titlul bătrânei reviste ieșene, e o publicație tristă în care autorii scriu cu condee defuncte.

Așa cum a fost însă poporanismul, un ritm frumos și nobil, dar pe care nimeni nu poate spune că l-a pipăit bine și identificat în valori practice, a format o cetate din care o ceată de autentice talente și emeriți gânditori au aruncat cu praștia cuvântului.

Ancorând în apele socialismului lui Stere, cu care a avut veritabile afinități launtrice, tânărul profesor universitar G. Ibrăileanu și-a cultivat ideile ce le simțea vii într'insul

Sub această zodie ideologică s'au născut operele sale puternice «Curenta

literare» și celebra «Spiritul critic în cultura românească».

Când îl considerăm criticul «Vieții Românești», în alte cuvinte apărătorul poporanismului ca doctrină și formulă literară, nu greșim. Ani de-a rândul, chiar după ce condeiu și ajutorul verbal ale lui Stere au conținut, el a purtat steagul mai departe, deasupra brațelor tinere de scriitori, în prezent câteva din cele mai mari nume ale literaturii românești.

Astăzi, când G. Ibrăileanu se odihnește de câteva zile abia sub pământ, răpus în chip atât de dramatic, problema orientării și calității sale estetice se repune.

Se pare că deși definit ca un spirit critic care vede în artă finalități sociale, așa cum el a militat timp de câteva decenii, organic a fost un contemplativ. În afară de operele sale rotunde și masive unde cultura românească e privită printr'o prismă socială, de revindicări de clasă, realizările sale artistice sau de gândire poartă marca celui mai autentic purism estetic.

Și e natural. Ibrăileanu nu a fost un iluminat. Atitudinea sa a rămas a unui intelectual îndrăgostit de idee. Nici fanatismul, nici puterea de convingere, nici tenacitatea lui Stere nu a avut-o. Om de gust particular și intuiții bogate, a interiorizat ideea, a purtat-o în sine și a renăscut-o. A fost un contemplativ, decât un atlet al ideii, puse în forme practice. Cercetate atent, notele, articolele, studiile sale lejere, reflexiile sale artistice, unde meditația e liberă, intimă, sensurile sale etice, sociale, sunt complet inexistente.

Poporanismul lui G. Ibrăileanu ea doctrină și ca formulă literară, e un accident. Un accident însă care i-a orientat o perioadă de timp, i-a dat sens ideilor sale. Structural Ibrăileanu nu a fost un poporanist. Deși artă considerată — teoretic — cu finalități în social, manifestările sale au fost ale unui purist estetic.

Sensibilitatea lui neobișnuită pentru frumos, spiritul său mobil, inclinațiile sale meditative, l-au trădat ca pe un prețuitor al artei în sine, necontingentate.

Înțelegerea rară a operelor lui Proust, creațiile literare, notele sale despre «Scriitori români și străini», sunt mai aproape de sufletul său decât «Spiritul critic».

✱

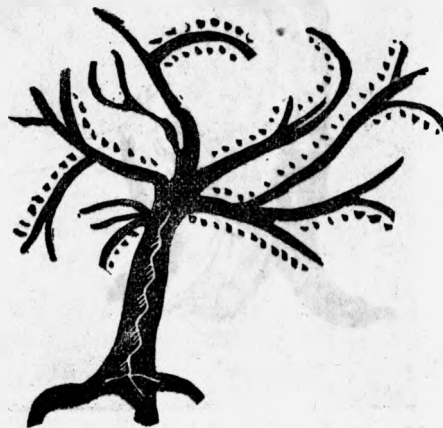
Și viața l-a trădat ca pe un incorrigibil contemplativ. Și cât i-a fost viața aproape de aceia a genialului Proust pe care l-a iubit atât. (E cel dintâi român care a îndrăznit să scrie despre acest huliț romancier, intuindu-i fără greș valoarea).

Ne mai suferind lumina și sgomotul, retras într'o cameră cu perdele lăsate zi și noapte, și-a petrecut ultimii ani între cărți și păreții odăii. Lumina lămpii e singurul lucru acceptabil. Dormea ziua și veghea noaptea. Durerile îl prindeau în zori. Casa pe care o locuia era pustie, izolată. Nimeni nu putea bănuși că în această curte pustie, un suflet își consuma ultimele acte ale dramei sale.

Oare Proust a trăit altfel? Ciclul celor 13 volume din «A la recherche du temps perdu» au fost scrise capitonați, spre a nu ajunge aerul și sgomotul de afară, în inima nopții, când durerile îi conteneau câteva ore. Situația e uluitoare de asemănătoare.

Luciditatea i-a rămas lui Ibrăileanu întregă, până în ultimele clipe.

Haina lumească, materia, l-a încomodat 66 de ani. Astăzi și-a lepădat-o. Undeva, și-a găsit forma ideală, perfectă, pe care a așteptat-o.

C R O N I C I

Galeria nouă:

Merica Râmniceanu, Elvira Geblescu și Militza Pătrașcu

La cele câteva rare surprize din ultimul timp, trebuie să adăugăm și pe d-na MERICA RAMNICEANU care în actuala expoziție ne dă o expresie largită și mai puternică a viziunii d-sale. Pictura d-nei R. de care altădată ne depărta o cerebralitate prea pronunțată, și-a găsit după un timp de experiențe și meditații, mijloacele pentru a elibera sensibilitate și emoție plastică din cleștele formal ce le sugrumau. Dragostea și o adâncă înțelegere a formei au împlinit acest miracol al descătușării din care se desface acum sfios, dar cu vigoare, o spontaneitate, o dragălăsenie, o serenitate, care animă și încălzește toată atmosfera plastică. Ceea ce odată era bruscat de o rigiditate, sub care mulți oameni timizi ascund comori de delicatețe, apare azi liberat și aureolat de o muzicalitate și atractivitate pe care în zadar o căutam altădată. Un desen aspru aproape tăios, o culoare seacă, un fel de calvinism plastic, o atenție excesivă pentru tehnica formală, strângeau de prea aproape și refuiau o sensibilitate, care astăzi însfârșit ia parte activă în ansamblu, dându-i un sens artistic mai vast și mai uman. Deabia acum rees în evidență calitățile d-nei R.: desenul de o elegantă precizie înțelepciune în compoziție, echilibru animat în repartizarea planurilor (3, Dalii) jocul inteligent al culorilor reci și calde (9, 11) construcția tectonică în care ideea centrală se desemnează viguros (4, Buchet 6, Trandafiri) și o notă de bun gust, de civilizație și cultură.

Ajunsa la acest punct unde se încrucișează, toate energiile, odată ridicată bariera formalistă, arta d-nei R. capătă adevărata ei semnificație dela care avem foarte mult de așteptat în viitor.

Arta d-nei ELVIRA GEBLESCU este produsul unui mediu rafinat al unei individualități preocupată de esența problemelor formale, abstracție, ritm, echilibru, construcție geometrică. Asemenea probleme, rezultatul unei lungi evoluții formale, se desfășoră cu naturaleză la popoarele cu tradiție artistică, care și-au șlefuit stilul și gustul în deceniile de experiențe, purtate de nevoia de evaziune și reînnoire. Arta d-nei G. este desigur o superioară încercare estetică, dar se resimte prea mult formula adoptată, aranjamentul cerebral, și prea puțin partea trăită, autentică; se produce astfel o spărtură o de țesare care nu este susținută nici de un mesaj deosebit formal, nici de o intensitate deosebită a culorilor, nici de un dar deosebit al compoziției, nici de oricare alt element asociativ al imaginației sau fanteziei, care să încălzească sectarismul formal. În asemenea condiții tabloul pare sărac, izolat, incapabil să răspundă obligațiilor superioare ce și-a luat, mai mult o ideologie decât idee plastică, mai mult o demonstrație decât o realizare. Lipsită de instinctul plastic, de un adevăr interior, arta d-nei G. este lipsită și de acea forță magică, care trebuie să fie sensul adânc al unei expresii artistice.

D-na MILITZA PATRAȘCU expune de astădată lucrări de mai mică amploare. Cum vorbesc pentru prima oară de această eminentă artistă, îmi voi permite acest excurs deasupra lucrărilor actuale, luând în considerare toată personalitatea și opera.

De multe ori prins în mrejele artei d-sale, m'am întrebant care este acel strălucit și deosebită putere de fascinație lucrului d-sale. Căci dacă dela început înămplini o suprafață calmă logică, cu cât o privești mai mult — și dela acest lucru cu greu te poți sustrage — își face loc ceva însinuant și turburător, un ce ademenitor, aproape sensual. În zadar am vrea să rezolvăm această întrebare numai prin origina slavă a d-nei P.; nu numai că misticismul slav nu are corespondență în artele plastice, dar ceea ce face d-na P. șteine francamente de elementul greco-latin, de organizație, construcție și sensibilitate. Mai repede cred că această putere de seducție, acest prestigiu, îl vine dela o anumită dualitate, o anumită compenetrație de forțe contrarii, de forme și expresii, de logică și poezie.

LITERARE

NEPOTRIVIRI

Am avut un camarad — pe care mă sbat de mult căutându-l la un taifas intim, de lămuriri întârziate — și mă doare faptul că nu isbutesc să-l găsesc dispus la un răgaz de reciproc examen critic.

Camaradul meu fusese odată un poet hermetic ca o floare cu bobocul aprins ne desfăcut — și cu toate parfumurile, arzătoare pe dinlăuntru, păstrate.

Convertit la energia activă a scrisului zilnic de gazetă și la mișcarea ritmică a vieții, roșie ca a sângelui — a vieții adevărate cum socotește necesar să precizeze el — fostul meu tovarăș pare a mă disprețui pentru o anumită a mea slăbiciune sau indoială, pentru un anumit al meu ocol (șovăire sau anemie poate) dar pe care, în taină, e adevărat că încă îl prefer, ca și pe fețele palide.

Eu recunosc — îl aștept odată să îmi spun pe'ndelete — că plictiseala nu se cheamă ermetism, tot așa cum fiorul care te scutura, uneori când caști, nu se cheamă emoție.

Mai știu totuși că, pe alt plan, discreției îi rămân întregi și-i ajung, puterile ascuțite ale ironiei cu toate că vremea de azi, violată de bărbăția animală a pamfletului, ne ispitește pe toți și la toate răspântiile, pe un tarif de nimic.

Deaceia, nu fără durere, încep să văd azi, după legământul cu ziaristica al camaradului meu, cum floarea cu bobocul aprins și hermetic i s'a deflorat, cum parfumurile vechi i s'au molesit risipite și s'au stins, cum el suferă de iluzia că s'a limpezit, că s'a epuizat, uitându-și chelia petalelor, elipa de elipa mai vizibilă.

Mai des decât i-aș fi dorit vreodată îi deslusec — dintre articolele lui lustruite dar fără polen — o figură lungită de oboseală și venin, un leș tremurător de gelatină cenușie și vânătă, parcă de imprudent soarece fierț.

Iar din această descărnare care mi-e penibilă, din această nesățioasă risipire de sine căreia cu o febră neșită și poate nici meritată, nici utilă, încerc să mă opun, am impresia precisă că aud glasul meu și aspru, de dușmănie, al fostului meu tovarăș, care mă repede, mă amuțește cu o mitralieră de invective iuți:

— Ce-mi umbli cu mofturi și poezele, zăpăciturile? Spune lucrurile pe sleau.

M'am tămpit. Nu-i așa?

Nu mai am talent. Așa vrei să zici.

Ei bine, află că adevărul doborât ești tu. Pentru o mie și unul de motive.

Mă'nțelegi?

Să fii sănătos, dacă nu.

N'am vreme să-ți explic. Mă duc la gazetă, am treburi...

Și totuși — chiar dacă miea noastră poveste ar părea curioasă ca o năzărire sau ar părea pur și simplu o copilărie — mai cred, mai vreau să cred, cu toată acea comprimată febră de taină, că o înțelegere între noi nu e cu desăvârșire exclusă.

Scriitorii la

„Săptămâna Cărții“

„Săptămâna cărții“ va fi inaugurată anul acesta în cadrul «Lunii Bucureștilor».

Cei care am tot scris, în anii din urmă, despre «Comuna culturii» și am tot nădăjduit la un început de realizare în acest sens, încercăm evident o bucurie la această vădită tendință a Municipiului de a se întâlni cu cartea și cu scriitorul (pe

zile, de precizie clasică și nostalgie romantică, de materie și spirit, de voință și sensibilitate, un doaz în care o forță susține cealaltă. Confuziunea noastră este cu atât mai mare cu cât registrul d-nei P. este uimitor de vast; coardele sunt atât de multiple, inteligența atât de suplă, intuiția atât de bogată, încât acest dualism se exercită pe o scară uimitoare, care merge dela arhitectonic

(Citiți continuarea în pag. IV-a)

teren și totuși în scopurile cele mai impaciutoare...)

Dar, osebît de aceasta, auzirăm și nu fără bucurie iarăși, că Societatea Scriitorilor români ține să participe anul acesta la sărbătoarea cărții — care trebuie să fie și sărbătorirea scriitorilor — cu ceva mai mult decât niște bine simțite discursuri.

Este vorba de organizarea unor SEZATORI SCRIITORICEȘTI, pe tot timpul săptămânei festive, care să constituie adevărate puncte de atracție pentru toți vizitatorii pavilionului culturii ce se va ridica — grandios zice-se — în cuprinsul expoziției «Lunii Bucureștilor» pe terenul Parcului Național dela Șosea.

De mizeria cu lucru, de năravul flatat al autografelor, de tot ce e paradă și decor de chemică — am dori să fi venit timpul a ne declara categoric sătui.

S'ar putea, gândite serios și organizate metodic, ca aceste sezatori scriitoricești în «săptămâna cărții», să redea purtătorilor de slovă literară autentică rolul cuvenit în această festivitate — care a lor este — și prestigiul șifonat, fiindcă de obicei le iau pe seama lor și spre smângălire, măscărici, trubadurii cu fes și acrobații, imbulziți la aplauze deșarte...

D. Camil Petrescu,

criticul ultimului deceniu literar

Va stărni desigur pasionante confruntări; căci va da la iveală o importanță contribuție până azi nelămurită bine și subterană — la stadiul actual al culturii noastre, volumul de critică al d-lui Camil Petrescu: «Teze și Antiteze».

În pregătire la editura «Cultura Națională», acest volum cuprinde o primă serie din articolele și studiile unui extrem de pătrunzător gânditor în domeniul culturii.

Ele au făcut valvă, au fost îmbrățișate cu entuziasm, au fost combătute cu inverșunare și evident -- la vremea apariției lor prin revistele timpului — au creat autorului o faimă de om imposibil, în amestecul lui de fulminantă intransigență critică, de intuiție uluitoare, de supărător spirit dedectiv, de extraordinară siguranță a adevărilor exprimate.

Este în activitatea critică a d-lui Camil Petrescu — desigur mai puțin cunoscută publicului cetitor, decât aceea, care poartă pecetea țării, a d-lui M. Dragomirescu să zicem! — o desfășurare atât de dinamică a inteligenței și a curajului, a puterii de idee, de concizie, de sinteză și totuși a puterii de luptă, încât n'au fost decât în linia firească a lucrurilor dela noi pericolurile de suprimare morală, deadreptul..., care au planat asupra scriitorului.

Dramaturgul — vă mai amintiți cazul «Mioara»? — era cât pe-aci să fie definitiv compromis.

Romancierul abia-abia dacă a scăpat cu viață. Poetului i s'a răspuns cu un zid opac de ignorare.

Și totuși câteși trei, până la urmă, au triumfat...

Verdictul, să nu vă mirați, nu l-au dat dintru'ntrăi cetitorii; ei o mână de admiratori conștienți care și-au impus scriitorul — e semnificativ amănuntul — datorită încrederii lor în acea lege literară a soluției noastre, excelent formulată de d. Camil Petrescu însuși: mimetismul.

Opera critică a d-lui Camil Petrescu, imagine reprezentativă a ultimului deceniu literar, are o îndoită valoare: a formulărilor și adevărilor ei, — surprinse la adâncime și lapidar, verificate fără greș astăzi: a trăirii ei, — într'o împletire organică de esențe și revelații și deopotrivă într'o atmosferă de primejdii și represalii, puțin comune destinului scriitorului român.

Cicerone Theodorescu

Const. Botez

D. Const. Botez e un talent remarcabil care răsare și crește încetul cu încetul, în luptă cu mari dificultăți, mai ales de ordin tehnic. Nu a ieșit încă la lumină, deși progresul e izbitor. Sunetul lui, extrem de expresiv, e încă plin de asperități (un defect mult preferabil opusului său, sunetului prea neted, prea limpede, clar și inexpresiv: apa chioară e cea mai limpede dintre băuturi). Ades jocul lui e încă nesigur și tehnica lasă încă de dorit. Dar numai un nou îmbogățit intelectual ar putea să se oprească la aceste impurități — chiar dacă d. Botez n'ar fi pe cea mai bună cale de-a se scutura de ele. Numai un parvenit intelectual nu va da importanța cuvenită muzicalității atât de interesante a d-lui Botez. Partita în re minor de Bach spre pildă a fost analizată și explicată cu o logică, cu un instinct divinatoriu admirabile. Pianism-ul său e de un mare violonist (și anume din familia Enescu-Thibaud).

D. Virgil Gheorghiu a acompaniat cu gust și discreție, uneori prea discret, poate.

Ai fi crezut că simfonia în re major de Brahms, atât de romantică și de lirică, are să «meargă» perfect cu temperamentul d-lui Georgescu. Lucrul s'a adevărit doar în parte. Faptul cel mai supărător (ca ades la d. Georgescu) au fost schimbările nejustificate sau exagerate de tempo: dintr'un simplu meno mosso nu șade frumos să faci un adagio. Dar între aceste schimbări intempestive au fost detalii foarte frumoase. În partea începută am deplâns uneori imprecizia ritmului: astfel într'un pasaj de toată frumusețea desenat pe un fond de violete a contrabașilor, acest fond n'a devenit nici o clipă sensibil. În schimb allegretto a fost admirabil în grația lui simplă și ușor melancolică. Execuția finalului plină de veselie, nepăsare și avânt, dar puțin prea iute.

În concertul de vioară în si minor de Saint-Saëns, solistul, d. Odnoposoff, a dovedit o tehnică de o precizie rară, un ton perfect limpede chiar în notele cele mai înalte, dar și o liniște pe care, trebuie să o recunoaștem, o transmite auditorului.

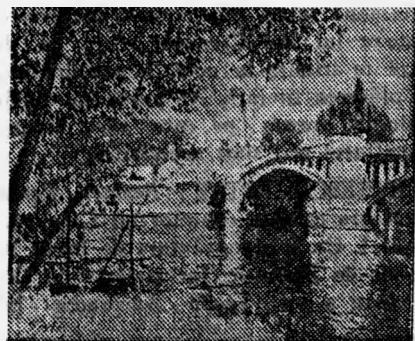
Rapsodia pe motive de jazz a lui Gerșwin, amuzantă, plină de contraste adesea spirituale. Are haz în special un dialog între pian și orchestră în care aceasta repetă un motiv pompos și cu pretenție de nobleță în maniera lui R. Strauss, pe când pianul răspunde ironic cu motive de jazz. Execuția vioaie, colorată, adecvată materialului.

D. Drimba e un fel de d. Botez transpus la pian. Mult talent, multă muzicalitate, importante insuficiențe tehnice. Nesiguranța care rezultă din acestea trece asupra publicului, care își pierde liniștea necesară spre a se bucura cu adevărat de talentul d-lui Drimba. Astfel, chiar atunci când lucrul merge strună tehnicește, ai continuu sentimentul: «acuș...acuș...», care te împiedică mai mult ca ori ce să te dăruiești frumuseții.

Piese lirice din Davidsbündlertänze erau ades admirabile ca sensibilitate, deși cântate puțin prea liber. Mai frumos încă Chopin, cu care temperamentul d-lui Drimba se îmbină minunat. Finalul sonetei, studiul pe clape negre au fost o festință încântătoare din fire vrăjite, întreruptă ici colo de câte o gaură.

D. Drimba ne rămâne dator cu o tehnică croită pe măsura talentului său.

I. Gherea

Colecția Zambaccian

FAPTE

Lucrurile s'au petrecut de mult... Intr-o parohie din Franța, fu numit într-o zi oarecare un preot tânăr cu misiunea de a fi ajutorul parohului ajuns la vârsta împăcării de a fi pământ. În scurtă vreme, noul venit curci cu farmecul vorbeii și a ochilor pe toți enoriașii. Lumina gândului său ca și frumusețea chipului și a staturii împărți, — cum era și firesc, — lumea în două tabere. Discuțiile între partizanii acestor tabere nu mai conțineau și într-o zi poate oamenii ajungeau la cuțit și moarte dacă preotul cel bătrân nu ar fi intervenit la timp:

— E dureros ca altul să fie mai frumos și mai inteligent decât tine?

Totul parcă se liniștise, până într-o oră când zvonul alergă prin sat anunțând:

— Preotul cel tânăr l-a ucis pe cel bătrân.

În camera preotului bătrân autoritățile au găsit un cap despăcat cu barda. Ascuțitul trecuse pieziș până deasupra ochiului drept care se scurgea, acum, printre pleoapele deschise prelingându-se prin rândurile prăfuite ale chipului și răceală. Un dulap răvășit dovedea că, fâlharul căutase și găsisese averea bănuită. Se făcură cercetări obiective, oneste și drepte, — în marginile înțelegerii judecătorului. — Iar concluzia fu găsită când mai

mulți martori declarară că în adevăr preotul cel tânăr a fost văzut eșind din camera bătrânului cam în preajma vremii când trebule să se fi comis uciderea. — Cine putea bănuși reaua credință a martorilor atâta timp cât aceștia jurau pe cruce că spun adevărul? Iar judecătorul putea el oare să nu rămână până la capăt om supus greșelilor? — Astfel, oamenii satului văzură pe preotul tânăr între santinele și dus la oraș pentru a fi judecat. Presa făcu scandal. Gazetarilor își dovediră, utilizând subiectul, că sunt ingenioși, tâmpi, căini. Nu lipsia nici o soluție. Totul era știut, cunoscut, rezolvat. Întreaga viață insingurată a acuzatului fu terfelită în numele clarității dosarului. Și astfel, procesul avu loc într-o atmosferă care era însăși condamnarea. La apărare, acuzatul declară numai atât:

— Sunt nevinovat!

Însă judecătorii și grefierul și dosarele și procurorul și avocații și jurații și însăși justiția erau acolo. Și erau acolo poate ca să achite, poate ca să condamne. Însă vă aduceți aminte ce spunea William James? — Psihologul acesta pretindea că mai întâi ai lacrimi și după aceea ești trist; că mai întâi ingenuchi și după aceea ești credincos; că mai întâi râzi și după aceea ești vesel. — La fel gândea și Pascal... Așa s'a întâmplat și în procesul nostru. Dosarul și ansamblul curții cu jurați aveau o finalitate precisă. Preotul fu condamnat la ghilotiină. Sentința a fost primită cu entuziasm, iar presa ca de obicei și ca de pretutindeni a exclamat:

— Sentința adevărată a fost dată!

Pe eșafod preotul și-a făcut cruce cu ochii albaștri în albastrul cerului șoptind:

— Doamne, Tu știi...

...Și au trecut din acea dimineață cu moarte, treizeci de ani.

Până într-o zi când, o femeie în agonie cerea un duhovnic:

— Desleagă-mă de păcate... Mă tem că mor... Mai desleagă-mă odată... căci eu l-am ucis atunci pe preotul cel bătrân... ca să-l prăd...

Și de ce n'ai declarat aceasta justiției?

— Fiindcă mă spovedisem preotului tânăr.

Nu vreau să spun că, George Ranetti a fost pentru viața cotidiană, celace L. L. Caragiale a însemnat pentru stilul epocii dela 1880 și până la 1914. Însă colecția revistei „Furnica” este și ea un tratat de sociologie românească și de etică. Ați uitat pe Mochi Fischer și pe Fleva și pe Bădărău și pe Sturza și pe Pherekide și pe Kalinderu și pe Nababu și pe generalul Manu și pe Tache și Petrance? Și apoi, nu vă mai aduceți aminte de Vodă-Carol care sta, — în clișeu, — călare, la Zece Mai, având de-a dreapta și de-a stânga pe Principele Carol și pe Principele moștenitor Ferdinand? Iar în legendă, dialogul este următorul:

Principele Carol, privind la tribuna ministerială, către Vodă-Carol: — Uite unchiule pe toți aceia cari te plictisesc în fiecare dimineață, acasă...

Sau ați uitat de aceia ce-i spunea, tot Vodă-Carol, stând, — tot în clișeu, — la fereastra Palatului Regal, lui Kalinderu:

— Tumeata străin, tom Kal'nderu! Tumeata nu ști rumaneste...

Este bine să se țină minte mult, mult, până după epuizarea evenimentelor că, Hitler, nu este decât o frază, și poate nu ultima, din descompunerea imperialismului german. Acest imperialism era structural pe bazele unui orgoliu de rasă care începe, în cultură, cu Luther — deci cu un act de independență și individualism față de dogma catolicismului, — se transmite în conceptul de forță cu care Leibnitz se opune lui Descartes, se realizează lucid și critic în egoismul Kantian care amintește atât de bine constituția de metropola a sofștilor, și culminează în Hegel și Fichte, adică exact în vremile când, Europa lichidând feudalitatea și monarhismul absolut, pune problema drepturilor omului precum și acela a etnicului. De atunci, adică de o sută și ceva de ani, Germania unitară nu a conștientizat o clipă să nu-și manifeste prezența și tendința de supremație. Germanii au riscat „Lumea ca voință și reprezentare teutonică” precum și schizmatica voință de putere, și tot și au dat la iveală pe Bismark.

La „Mozart” s'a deschis Dumineca trecut întâia expoziție de pictură a d-rei Medi Vexler. Numele acesta trebuie reținut. El aparține unui talent deosebit.

Carloanele naiv colorate ale d-rei Medi Vexler înfățișează peisajii și portrete. În peisaj pictoriile aceasta aduce o culoare care-i aparține exclusiv și o interpretare extrem de interesantă. Cele două-trei priveliști din Balci, sunt lucrări zugrăvite cu mână de maestru.

Se cuvin deasemeni menționate portretele d-nei Heda Stern și al d-lui Perahim. Cu această întâie expoziție a sa d-ra Medi Vexler izbutește să intereseze ceea ce printru început, e mai mult decât îmbucurător.

O foarte interesantă lucrare de geografie istorică a dat la iveală d. Ion Conva, asistent universitar. Lucrarea sa intitulată „Jara Loviștei” s'a bucurat de o excepțională primire în lumea universitară. În prefața d. Simion Mehedintzi afirmă că „Autorul a dovedit că știe să țină în chip fericit cercet-

area documentelor istorice cu analiza „Hrătilor”.

La 31 Martie se va reprezenta pe scena Teatrului Național din Cluj poemul dramatic „Craii Munților” de d. Alexandru Ceșianu. Autorul, cunoscut din paginile revistelor ardelenice ca un bun prozator, debutează în teatru cu o lucrare încheiată în care figură ciudată a lui Avram Iancu e arătată în adevărata ei lumină. N'ar vrea direcția Teatrului Național din București, care a reprezentat astă toamnă piesa cu același subiect a d-lui Lucian Blaga, să se intereseze și de această lucrare?

Sub titlul „Mélanges linguistiques” d. A. Graur, distinsul cercetător și filolog — a reunit de curând într'un impurător volum o parte din studiile sale de lingvistică publicate prin revistele de specialitate străine și românești. Lingvistica românească nouă cunoaște puținii adepți de valoarea, varietatea de preocupări și pasiunea d-lui A. Graur.

Contribuțiile d-sale prin volumul „Mélanges linguistiques” este deaceia una dintre cele mai prețioase și care va alcătui pentru iubitorii studiului limbii, un prilej de verificări și discuții de nobilă calitate.

Se fac încercări să se întrebuițeze mașina în locul omului. Un fel de roboți automați care să îndeplinească rolul mecanic de supraveghere a mașinilor.

Omul va fi deci cu timpul suprimat. Va fi înlocuit el și în război tot cu mașini? Războiul viitor va fi el o ciocnire pur mecanică între diverse instrumente automate?

Nu cred. Dacă va fi suprimat omul din câmpul muncii ce să te faci cu el?

El va trebui mai abilitat asasinat. În masă pentru a distruge surplusul. Și cum toți vom fi «în plus», înțelegem ce ne va aștepta.

Gândul ar fi foarte pesimist dacă nu l-am corectat cu altul. Când omenirea va ajunge la acea presupusă perfecțiune tehnică, atunci vom ajunge și la perfecțiunea unei organizații sociale care să nu mai permită câtorva să antreneze la război pe cei «în plus» și stânjenitori afacerilor.

DOCUMENTE

și Manon. Volumul al III-lea. În ediția autorului. Cu o prefață-studiu. Note, lămuriri, indicații bibliografice. Lei 100, pagini 196.

PASCAL ION-RADU: *Ideia de națiune în istoria doctrinelor politice și sociale*. Cu o introducere de autor. Un studiu vast, bine documentat, care poate folosi oricărui cercetător politic. Lei 80, pag. 192.

Drept, economie, politică.

ANGELESCU, C.: *Vadul comercial*. Conferință ținută la Cercul de studii al partidului național-român. Lei 20, pag. 31.

BULETINUL CURȚILOR DE APEL, cu o tabelă generală de materie. Director G. T. Ionescu. Lei 200, pag. 384.

BUZESCU, MAIOR GH. S.: *Reconstituiri istorice privind neamul Buzesților din veacul al XV până în veacul al XVIII*.

După documente, hrisoave, note și acte ale acestui neam, culese și alcătuite. Sibiu, tip. «Dacia Traiană».

Cu o stemă și un arbore genealogic. Lei 100, pag. 109.

IEȘAN, DIMITRIE: *Repertoriu la Monitorul Oficial*. Supliment pentru timpul dela 1 Iulie 1934—1 Februarie 1936. Tip. Bucovina, București. Lei 90, pag. 125.

JURISPRUDENȚA ROMANA a înaltei Curți de casație și justiție, cu tabela generală de materie. Director G. T. Ionescu. Lei 500, pag. 384.

MELEGA, VICTOR: *Rusia Sovietică economică*. Perspectivele schimbului între România și U. R. S. S. Cu o prefață de d. I. Cos-

tinescu, ministrul industriei și comerțului. Tip. Bucovina. Lei 100, pag. 91.

PREUTU, ION: *Înființarea sechestrului* (popririi) pe salariile funcționarilor publici, pensionari și salariați particulari. Lei 45, pag. 72.

SUDIT, D.: *Poprirea*. Studiu de procedura civilă. Ed. «Cartea Românească». Cu o scrisoare a d-lui Eugen Herovanu. Lei 120, pag. 196.

ZOTTA, CONST. GR. C.: *Codul penal «Carol al II-lea»*. Cu trimiteri la legislatura de drept comun și specială, română și străină; la conferințele și convențiile internaționale; însoțit de un istoric al noului cod; de un index alfabetic și o tabelă de materii 1936. O introducere de autor. Lei 70, pag. 440.

Chimie, medicină.

BUTTESCU, DR. D.: *Apa ce se bea în București*. Lei 40, pag. 20.

BUTTESCU, DR. D.: *Chimia tehnică a combustibililor*. Combustibili solizi. «Arta», Buc. Cu un cuvânt introductiv de autor și figuri, în text. Lei 50, pag. 25.

POPOVICI, PROF. DR. GH.: *Cuonștințele noastre actuale asupra vitaminelor*. Extras din «Clujul medical» No. 12, 1935. Tip. Astra, Cluj. Cu fotografii și un tablou. Lei 15, pag. 16.

ULIERU, DR. GEORGE: *Florile bune de leac*. Legumele cu leacuri, cerealele, fructele, patima băutului, fumatul, viața de cârtiță, marea. O carte de popularizare. Ed. Libr. Vlădescu, Câmpu-Lung. Lei 20, pag. 86

Săptămâna bibliografică

21—28 MARTIE

VASILE DAMASCHIN

Literatură.

a) Roman, poezie.

BAZILIU, PETRU: *Eroina dela Jiu*, Eca: terina Teodoroiu. Poem dramatic în 2 acte. Tip. «Tiparul Românesc». Ediția II-a. Cu o scrisoare de Victor Eftimiuc. Lei 40, pag. 48

CORBEA, DUMITRU: *Sânge de țaran*. Poezii. Cu un portret de Nicol, și o prefață de Demostene Botez. București. Lei 50, pag. 60.

CREANGA, ION: *Opere complete*. Amintiri din copilărie, nuvele, basme, diverse. Reluarea ediției din 1906, apărută în ediția «Minerva», sub îngrijirea T. Kirileanu și Ilarie Chendi.

Această reluare apare astăzi sub controlul d-lui Botez, în editura «Cartea Românească».

Rămâne totuși incomodant dicționarul cuvintelor lui Ion Creangă, care la fiecare frază te trimite la notă, împrăștiindu-ți astfel plăcerea literară. Ar putea să rămână ca o simplă anexă, pe care să-l frecventeze numai acei ce-i simt necesitatea.

ISPIRESCU, PETRE: *Basmele Românilor*. O reluare ca și a operelor lui Creangă. Volumul I. Cu o precuvântare de Iorgu Iordau. Desene de Bednaric, iar coperta de Dem. O scrisoare a lui Vasile Alexandri. Editura

«Cartea Românească». Lei 60, pag. 294.

PALLADE, MARIA S.: *Vraja șatimei*. Roman. Editura «Cartea Românească». Lei 65, pag. 297.

SILONE-IGNAZIO: *Fontamara*. Roman. În românește de Horia Ioan Roată. Ilustrații de Perahim. Prezentarea de N. D. Cocea. Prefața a autorului. Editura Kohanyi, Cluj. Lei 40, pag. 139.

VLAHUȚA, AL.: *România pitorească*. Reluarea vechii ediții. Coperta de Dem. Cu clișee în text. Editura «Cartea Românească».

E curios că apare această nouă ediție absolut fără nici o notă explicativă, fără nici un studiu. Lei 60, pag. 202.

b) Studii.

BELISARE-MUSCEL, DIMITRIE: *Tratatul de pictură al lui Cennino Cennini*. Tradus și completat cu textele germane și franceze. Prefața cor. Giuseppe Tambroni. Lei 160, pag. 146.

GRAUR, CONST.: *Portrete socialiste*. Cu o introducere de Barbu Lăzăreanu. Colecția «Santier». Penița d-lui Const. Graur conținează uman și spiritual câteva din cele mai autentice personalități socialiste. Lei 12, pag. 88.

PAPACOSTEA, CEZAR: *Platon*. Georgès